

**Pilipai
Lovoang At Ne Pol
Ti Limixin Nunu To Pilipai
Levelinga Loklox Axasep
Lamaares 62 A.D.**

Pol gak lok at loogu xokoxo to Rom la nen i ga malagan i na lovoang uto rinedi limixin nunu to Pilipai. Keneng at nai lovoang nen i ga malagan i, nen i ga tong avukat ti limixin boro Pilipai mumu laramtaba atdi. Na laramtaba diga lok li i at lekngen ne Epaprodaitas la nen i ga lok ka i uto at ne Pol ti lok tooro i. Pilipai nen i lemenemen matmatkun at lenep Masadonia. At lavatpas sepsev agepura at ne Pol nen i gat pas uto Pilipai la mo go nen i ga vavang mi Lagale Lavavang tinedi, la lusuusu ren lentaba luvuttadi diga nunu.

Lengkot silok keneng at na lovoang

1:1-11 Pol ga vaase momo ri limixin.

1:12-30 Levenmumuat ne Pol ga ekip tangarang min.

2:1-30 Limixin dina suma levenmumuat mi loklok mumulus.

3:1-21 Pol ga vaase aronga di mumu lavaeeme loklox ase xaxarang.

4:1-20 Pol ga tong avukat tinedi ri laramtaba atdi.

4:21-23 Pol ga lox axap levelinga ren.

Lavapaase Axasep

¹ *Nenia ne Pol. Nema mi ne Timoti, lu-asaxaruki at ne Iesu Karisito.

Ma sok na lovoang tinemi limixin at ne Moroa mi nemen keneng at lemenemen silok Pilipai, la ti luvuttadi amgomgo bok at lotu la luvuttadi loklok tooro, mo migasiam kaka ne Iesu Karisito ukeneng at lorooro atnimi.

² *Letaba nabalamu la lenmila rinemi boro at ne Moroa ne Temen nedik la ne Iesu Karisito, Leeme Silok atdik.

Lisingising At Ne Pol

³ *Nenia a tong avukat ti ne Moroa ap mo levenaleng axap do nenia a doxoma su atnimi.

⁴ La at levesingising axap tarak tinemi axap, a ngising mi lomomo.

⁵ Mila migalok tooro ia mi lugugu at Lagale Lavavang ga ruka i at laaleng nia aga vaxaru xat ka lugugu dom kantubu atnimi la ise ningina.

⁶ *Kuren la aklen tinotno i do ne Moroa, ni ga vaxaru ka i na lugugu nunuan keneng atnimi, nenianaba lox epovo i at na levenaleng la naba se at laxavaxap at lugugu atdik at laaleng ete at ne Iesu Karisito.

⁷ Am doma su amisik atnimi mi lomomo. La at lusumsuma rak ik mokso do ana doma mumunemi. Nemi migagugu eburu minia ap mo lugugu ne Moroa ga raba ia min la ni ga raba nimi mi lolos kusu minap kiv i, i se nga na nenia ak lok at loogu xokoxo. La ap mo bok levenaleng nenia agat pas tangtagap kusu ana lox asuusu i

---

* **1:1:** Gu 16:12-40   * **1:2:** Ro 1:7; Ga 1:3; Pm 1:3   * **1:3:** Ro 1:8;
1 Ko 1:4   * **1:6:** 1 Ko 1:8; Pl 2:13

do Lagale Lavavang i ruturun, la kusu ana lok limixin nunu kusu dina ru lolos teren.

8 *La ne Moroa iklen i do nom nabalamu rak saparap nimi, i laa boro at labalamu at ne Iesu Karisito.

9 Lisingising tarak saparap ne Moroa i lok keretna. Nenia a ngising do labalamu atnimi na sisilok, eburu mi lakleklen tuturun, la lodoxoma nunuan.

10 *Kuren la minaba epovo do mina soxolik ka lempanga sala i nunuan la kerepmo lorooro axap atnimi naba dadat, la kopmen teveloklok kakapmek noxo nemen teren se at laaleng ete at ne Karisito.

11 *La lorooro atnimi naban manton xusu minaba visik asu levempipisik nunuan, ne Iesu Karisito naba loxasuusu i at lorooro atnimi. Kerepmo lisisixam eburu mi leemi asu nabat pas ti ne Moroa.

Pol Ga Nemen At Loogu Kokoxo

12 *Luvutnetak mi luvurinuk. A vara i xusu minaklen nunuan i do mo levesongsongot gat pot saparav ia, ga lok tooro aleng tinotno lusuusu at Lagale Lavavang.

13 *Kuren la na luvuttadi esep at loorong eburu mi luvuttadi di nemen de, diklen i do nia ak lok at loogu xokoxo mila nenia lasaxaruki at ne Karisito.

14 Mo lemenemen tarak nadexeneng at loogu xokoxo i lox alolos bok buaang nedilimixin nunu

* **1:8:** Ro 1:9; 2 Ko 1:23   * **1:10:** Ib 5:14; Pl 1:6; 2:16; 1 Ts 5:23

* **1:11:** Jo 15:8   * **1:12:** 2 Ti 2:9   * **1:13:** Gu 28:30; Ep 3:1

kusu dina vavang abelemes mi levelinga at ne Moroa la kopmen tanmarat atdi.

15 I ruturun leventaba di vavang mi ne Karisito kusu ti lox asilok levensesen atdi. Di umsu mi loklok ti ngaongao ri lempanga at lentaba vetpes la loklok tik lox asilok di. Ketla leventaba di vavang mi luruptuvuk atdi i nunuan.

16 Di lox i mi labalamu, atla diklen i do ne Moroa ga raba ia mi lugugu ri vaase pe Lagale Lavavang.

17 Nedi nom luvuttadi di paase asu ne Karisito, di vara i do dina lox asilok levensesen atdi. Di doxoma i do dina lox aurut gamasa levesongsongot mavana rak atla nia a nemen at loogu xokoxo.

18 Nia xopmen ana doxoma solo i nom. A momo mun dola at leventaangas axap dina vavang mi ne Karisito, keke i do lavavara atdi xopmen nak mokso.

19 *La a lok momo bok mila aklen i do at levesingising atnimi la loklok tooro at Loroongan Kaala at ne Iesu Karisito, dinaba soxomus asu ia basinge na loogu xokoxo.

20 *Lavavara axap at labalak do nenia a noxo subu basinge lugugu rak la ana lok mamangan. Ketla at levenaleng axap nia a noxo marat tangarang kaka tara xusu limixin dinaba ven kisip ne Karisito keneng at lorooro rak do nenia move ana rooro xopla at loxonaleng do nenia ara met pam.

21 *Lavanga salai lorooro? Tia, ne Karisito mun. Do nia ana met, naba lox avukat aleng.

---

* **1:19:** 2 Ko 1:11   * **1:20:** 1 Pi 4:16   * **1:21:** Ga 2:20

22 *Dola lorooro rak nak lox abao, nenia ba lok teven gugu nunuan. Kerepmo la nia axoklen i dola ua langas nenia aba soxolik ka i.

23 *Lodoxoma rak i ekarakat ti legepu nep. A vara aleng i do ana on basinge na lorooro la ana nemen buru mi ne Karisito, nom i lox avukat tinotno.

24 Ketla i epovo rinotno bok do nenia aba nemen kusu ti lok tooro nimi.

25 Aklen tinotno i la a xasep do anaba nemen. Nenia anaba nemen eburu minemi axap, ti lox asilok lusuusu at lununu atnimi, la kusu lomomo na silok keneng at lorooro atnimi.

26 Kuren la do nia ana nemen buru bok minemi, anaba lok nimi xusu lomomo atnimi naba suusu aleng keneng at laasen at ne Iesu Karisito.

27 *Nemen mita doxoma solo ri lavanga salai mo naba vot saparav ia, ketla luruptuvuk atnemi na epovo mi Lagale Lavavang at ne Karisito. Kuren la do nia ana vot pasa bok nimi kopla a noxo vot, anaba ronga i do mi tu atmatkun mi legese belen la legese doxoma. La mit kis eburu ngan legesara kusu mina esep lolos ti lununu mumu Lagale Lavavang.

28 Nemen mita marat atnedi di munepen minimi. Amisik mina belemes, la nom lurutu lolos atnimi naba lok ngan loklok katling tidi do nedidinaba seeve. Ketla nemi minaba ruuna ka lorooro avolo, mo ne Moroa xa naba raba nimi min.

29*Moroa ga raba nimi mi lugugu at ne Karisito,

---

* **1:22:** Ro 1:13   * **1:23:** 2 Ko 5:8   * **1:27:** Ep 4:1; 1 Ts 2:12; Pl 4:3   * **1:29:** Gu 16:19-40

kopmen do at lununu xusuk ketla minaba ekip tangarang bok mi losongsongot.

³⁰ *Nedik ta nemen ap mo leesep. Nom mun leesep miga reven ia aga esep teren migomgo, la miga ronga i do nia move a vesep tin at lorooro rak.

2

Langsangan Loklok Ngangao La Lisisiloc At Ne Karisito

¹ Lorooro atnimi keneng at ne Karisito i lox alolos nimi la labalamu ren i lox amenemen bok nimi. Nemi mit kis esogo mi Loroonan Kaala la mira ruuna ka vam lebelen tuntun.

² Kuren la a sing alolos nimi xusu mina lox epampama lomomo rak mi leveloklox avukat keretna. Mina ruuna ka legesa doxoma, labalamu ela, mi legese belen.

³ *Nemen mita doma i do mina lox asilok nimi, ketla mina lox asi nimi maxopok at limixin. Amisik mina doxoma mumu nunuan nedti avot la melemu ba nemi, la mina umsu mi langsangan loklok ngangao.

⁴ *Nemi getgesara nemen gat mita reven mun ti levempanga nemi mikpakes tin. Ketla i lox avukat do mina reven bok ti levempanga luvuttadi vetpes dik pakes tin.

⁵ Levendoxoma atnimi na mumu asu mene lodoxoma at ne Iesu Karisito.

---

* **1:30:** Pl 1:13   * **2:3:** Ga 5:26; Ro 12:10   * **2:4:** 1 Ko 10:24,33

6 *Neni gat pas mi lamakmaran at ne Moroa, ketla nenigoxo doma i do mi lolos axa ren la neninaba silok ngan ne Moroa.

7 *Ketla ti na, at lavavara xa ren, ni ga on basinge nom lixitkis silok teren, la ga lok ka lorooro at lasaxaruki. Neni ga vee radi,

8 *la ga vas su ngan laradi mun. Neni ga lox axakalix i la gat pas at langas tongtonga res uto epopolo at lanmet teren to at laxaba.

9 *Na mun i lavasuun teren la ne Moroa ga lox aurur i uto vana xa la ga lox asilox i mi laasen i silok ti laxanasen axap.

10 *Kuren la limixin axap dina lok ngangao at laasen at ne Iesu. Nedi limixin no vana at laxalibet la nedibok at na lavatbung menemen la nedibok diga met pam, nedibok axap dinaba xis tiktikbu mi lempatgulom atdi.

11 *La nedibok axap dinaba tong asu i dola ne Iesu Karisito nenigoxoleeme Silok la kerepmo dina emi asu mi ne Moroa, ne Temen dik.

Mina Babao Ngan Laxampenti

12 *Larapen tangas orong tarak. Migang tongares amisik tarak ap mo levenaleng, nenia aga nemen eburu minemi. La nemi move mirang tongares bok tarak at na levenaleng nia a nemen paxalom basinge nemi. Kuren la mina gugu lolos kusu lorooro atnimi nabak lok nunuan at lemeren ne Moroa, eburu mi loklok ngangao.

---

* **2:6:** Jo 1:1-2; 17:5   * **2:7:** 2 Ko 8:9; Jo 1:14   * **2:8:** Ro 8:3; Jo 10:17; Ib 5:8; 12:2   * **2:9:** Gu 2:33; Ep 1:20-21; Ib 1:3-4   * **2:10:** Ro 14:11   * **2:11:** Ro 10:9   * **2:12:** Sam 2:11; 1 Pi 1:17

13 *Mila ne Moroa i gugu amisik keneng at lorooro atnimi ri lox amisik nemu xusu mina vara lodoxoma ren la minaba epovo xusu mina mu asu i.

14 At levempanga axap mi lox i, nemen mita gagalinga la mita etep mi levelinga,

15 *kusu luruptuvuk atnimi na nunuan la minaba dadat basinge laxakapmek atnimi la nemu minaba lok ngan laxamduk at ne Moroa ap mo levenaleng mi nemen kantubu at limixin kakapmek at na lavatbung menemen, mo di umsu mi laxakapmek. Do lorooro atnimi na nemen kuren, minaba babao ngan laxampenti i soosoo axasep bok lamavangkap.

16 Minam tebeng alis levelinga at lorooro at levenaleng mi tong asu i rinedi. Dola mina lox i kuren, nenia bok anaba xip aurut nimi at laaleng ete at ne Karisito, mo naba lox asuusu i do lugugu rak la lolos tarak goxo xap gamasa at lugugu ren.

17 *Ketla i lox avukat mun do dina sev ameria, kusu labantuxu rak naba lok ngan laplavang atnimi saparap ne Moroa la na laramtaba naba lox asuusu lununu atnimi. Mo do kuren a lok momo eburu minimi.

18 *La kerepmo bok mina lok momo la mina sosoro eburu minia.

Timoti La Ne Epaprodaitas

19 Dola lavavara at Leeme Silok ne Iesu, a doxoma i do aba riki soso ne Timoti udom saparap

* **2:13:** Jo 15:5; 1 Ko 12:6; 15:10; 2 Ko 3:5; 1 Ts 2:13   * **2:15:** Dan 12:3; Mt 5:14; 10:16; Gu 2:40; Pl 1:10; 1 Ts 2:19; Ais 49:4; Ga 2:2

* **2:17:** Ro 15:16; 2 Ti 4:6   * **2:18:** Pl 3:1; 4:4

nemi, kusu nenia aba ronga tevelinga mumu nimi, kusu naba lox alolos ia.

20 Kopmen tara i lok ngan ne Timoti, im doma amisik lorooro atnimi.

21 *Buaang limixin dik lox angtang axa mi levempanga atdi, ketla kopmen dinam doma solo lugugu at ne Iesu Karisito.

22 La nemi miklen pam i do neni gara lox asuuusu vam lugugu avukat teren, atla neni ga gugu eburu minia ri tong asu Lagale Lavavang, kerekngan lamdak i gugu eburu mi ne temen.

23 Kuren la a gagas ti riki soso i udom saparap nemi dola anaklen i do dina lok lavanga salai ria.

24 La a nunu at Leeme Silok dola nenia xa aba vot soso saparap nemi.

25 *A doxoma i do i lox avukat bok do ana riki amlong neton dik ne Epaprodaitas udom saparap nemi. Neni ga gugu la ga gugu lolos at lenep tarak, la ni ga lok ngan lasaxaruki atnemi atla neni gap kip leveloklok tooro atnemi ria.

26 Neni i vara aleng i do na ven nemi axap ketla i lok bukbulu atla miga ronga i do neni ga meres.

27 I ruturun neni ga meres la ma lixilik ga lok do na met. Ketla ne Moroa ga balamu i, kopmen do neni xusuk, Moroa ga balamu box ia la ga lox asepsu ia basinge lainbulu silok atla ni ga lox aroo ne Epaprodaitas. Kuren la nenia agoxo suma manga lainbulu silok.

28 La a vara rino i do ana riki i saparap nimi, kusu nemi ba lok momo dola mina ven tu ren. Kuren la lodoxoma rak naba xis aulis.

* **2:21:** 2 Ti 4:10   * **2:25:** Pl 4:18

29 *Mina seega rangarang i mi lomomo silok ngan neton nimi at Leeme Silok. Mina lok ngangao at luvuttadi ngan i,

30 mila nenii ga raba lorooro ren la ma lixilik gita met mumu lugugu at ne Karisito, kusu ti lok tooro ia mi mo lugugu nemii xa xopmen mi goxo epovo na lox i.

3

Laradi Manmanton Tuturun

1 *Luvutnetak mi luvurinuk. Ti lox axap levelinga rak, mina momo at Leeme Silok. I lox avukat mene do nia ana sox amu bok mo levelinga nia aga malagan pam i rinimi, mo naba lok tooro nimi xusu mi noxo subu.

2 *Mina lok tatao avukat nimi basinge nedii di lok leveloklok kakapmek. Di pu soso limixin kusu dina vit kepe levengkontuxu atnedii. Loklok atnedii i lok ngan lubungman.

3 *Nedik na digara ruuna ka vam loklok katling tuturun at ne Moroa la nedik di lotu saparap ne Moroa keneng at Loroongan Kaala la nedik di momo xeneng at lixitkis atdik eburu mi ne Iesu Karisito. Nedik kopmen tana nunu do mo loklok ti rivit kepe lengkontuxu la leveloklok kerepmo at leme Judaia ba lok tooro dik.

4 *Nenia xa a ruuna lempasuun kusu ti nunu ap mo leveloklok at leme Judaia.

---

* **2:29:** 1 Ko 16:16,18; 1 Ti 5:17   * **3:1:** Pl 2:18   * **3:2:** Sam 22:16,20; Li 22:15   * **3:3:** Ro 2:29   * **3:4:** 2 Ko 11:18,21

Dola tara na doxoma i dola nen i epovo xusu na mu asu mo leveloklok, nenia a epovo rinotno. Lempasuun i lok keretna.

5 *Diga vit kepe loxontuxu rak melemu at lavanuti aleng ne naga ga visix ia. Nenia lanat me Israel at libibinat at ne Benjamin, la nia laradi ruturun me Ibru. Nenia aga nemen eburu lubung Parisi, la aga mumu asu Laulis Linga at leme Judaia kerekngan la Parisi.

6 *Ganoxa nenia agak lox asongot limixin at lotu, atla nia aga lok do mo loklok nia agak lox i naba lox amomo ne Moroa la mo ga lox asuuus i do lusumsuma rak ti ne Moroa ga lolos. Nenia aga doma i do laradi nabon manton tino mun at lemeren ne Moroa, do nen na mu asu rinotno Laulis Linga, kuren la agoxo subu at toxot teren.

7 *Nia aga nua i do na levempanga ba lok tooro ia ro melamgo at ne Moroa, ketla xopmen. Ara ke xepe vam i na la aga lok kun i mi ne Karisito.

8 Kopmen mo levempanga xusuk mun, ketla levempanga axap at lorooro rak i ngan lavanga gamasa la lorooro rak keneng at ne Iesu Karisito, Leeme Silok tarak, ni lavanga i silok aleng tinotno. La mo leveloklok at leme Judaia ara lu xepe axap pam min kusu ana momu asu mene ne Karisito. A doxoma i do mo leveloklok i ngan lavanga kakapmek mun la aga lok kepe i xusu ana ruuna ka ne Karisito,

9 *la anat kis esogo min. Nenia a goxo lok ka lorooro manmanton tino at lemeren ne Moroa

---

* **3:5:** Lu 1:59; Ro 11:1; 2 Ko 11:22; Gu 23:6   * **3:6:** Gu 8:3   * **3:7:**

Mt 13:44,46   * **3:9:** Ro 3:21-22

mumu i do agang tonga res at Laulis Linga. Kopmen. Nenia na a nemen manmanton at lemeren ne Moroa mumu lununu rak keneng at ne Karisito. La ne Moroa axa ga lok li ia xusu ana sepmus basinge loklok kakapmek.

10 *A vara i xusu anaklen ne Karisito la ana lok kaka lolos i ngan mo lolos at laxakatu kaxat amlong teren basinge lanmet, la a vara i do ana vubeles at losongsongot teren kusu anap kiv i la ana lok kepe lorooro xapmek, i ngan ta do ana met basinge i kerekngan ne Karisito ga met basinge na lorooro.

11 *La nia am doma voovo do anaba roo xat bok basinge lanmet la ana rooro.

Lisiksixit Uto At Laxavaxap At Lorooro

12 *Nenia axo doma i do ara rebeng ka vam mo lorooro la ara ravaSU ngan laradi xopmen taxapmek teren. Nenia move a lolos kusu ana rebeng atmatkun ka mo loklok i nunuan, mila ne Iesu Karisito ga un ka ia do tin.

13 Luvutnetak mi luvurinuk, nia a doxoma ruturun i do nia xovisi ana lox epovo i. Ketla legesa vanga mun, a lox i. Nia a domampe mo levempanga ga vot saparav ia gano la nia a lolos kusu ana rebeng kaka mo levempanga ne Karisito i gagas li i ria, mo naba vot melemu.

14 *Kuren la ak sixit mokmokso ri ruuna ka mo levempanga, mo ne Moroa ga ro ka ia rin keneng at ne Iesu Karisito ri lorooro no vana.

---

* **3:10:** Ro 6:3-5; 8:17; Ga 6:17   * **3:11:** Gu 4:2; Li 20:5-6   * **3:12:**
1 Ti 6:12,19; Gu 9:5-6   * **3:14:** 1 Ko 9:24

15 *Tinedik axap dira mukun pam, lodoxoma atdik naba lok kuren. Ketla do leventaba di ruuna lodoxoma vetpes, Moroa naba lox axasev i ridi.

16 *Ketla lavatpas atdik at na lorooro naba epovo mi lorooro maxat miga lok ka vam i.

17 *Luvutnetak mi luvurinuk. Nemi axap mina mumu asu lampoovo rak, la mina ven mumu ned i di mumu asu mo levelinga nema maga lox ase nimi min.

18 *Agara tong amisik pam i rinemi ganoxa, la nanga ana tong amu box i mi lainbulu silok, do buaang atnedi diga sok tixirixes kepe levelinga at lanmet at ne Karisito ro vana at laxaba ngan ned i lavamunepen min.

19 *Nedi dinabat pas uto at lemenemen song-songot, dim doma mun levempanga anan la lavavara mun at labantuxu. Di momo mun ti levempanga i loxasuusu lainmangan silok, la dim doma mun levempanga at na lavatbung menemen.

20 *Ketla nedik lavaanat boro vana at laxalibet, la di ngangais mi lomomo ti Laradi Loklox Arooro, Leeme Silok ne Iesu Karisito, naba si boro vana at laxalibet.

21 *Neni naba loxasuusu lolos silok teren kusu levempanga axap naba mu asu mun lavavara ren la neni naba lox ekun labantuxu gamasa atnedik kusu naba lok ngan labantuxu ren imgames la i lolos.

* **3:15:** 1 Ko 2:6   * **3:16:** Ga 6:16   * **3:17:** 1 Ko 4:16; 1 Ts 1:7;

1 Pi 5:3   * **3:18:** 1 Ko 1:23; Ga 6:12   * **3:19:** Ro 16:18; 8:5-6

* **3:20:** Ep 2:6,19   * **3:21:** Ro 8:29; 1 Ko 15:28,43-53

4*Levelinga Loklox Axap*

¹ *Luvutnetak mi luvurinuk. Mi ronga vam na levelinga rak. Kuren la mina tu atmatkun at lorooro atnimi keneng at Leeme Silok. Larapen tangas orong tarak. A balamu aleng nimi la a sosoro aleng ti tong asuuusu nimi ri limixin, mila labalak i lok momo aleng mumu nimi.

² Iuodia la ne Sintike, nia a sing lolos numu, xusu muna mulus ti lok ngan leton keneng at Leeme Silok.

³ *La a vaase bok tu, lagale laradi. Uga gugu nunuan eburu minia. Una lok tooro na lutkin, la una lok lumulum kantubu atdu kusu duba xis eburu, atla gano nedu duga gugu lolos ti tong asu Lagale Lavavang, eburu bok mi ne Klemen. Nedi vetpes bok digara gugu vam eburu minia, nom levenasen atnedi ira nemen pam at lubuk at lorooro at ne Moroa.

⁴ *Lomomo atnimi keneng at Leeme Silok na nemen amisik. A tong amu box i do mina momo.

⁵ *Mina lox ase limixin axap mi loklok mulus mo i umsu at lorooro atnimi. Noxo lox abao la Leeme Silok naba vot.

⁶ *Nemen mita bulu mu tempanga, ketla mina sing ne Moroa ri levempanga axap mik pakes tin, la at lorooro axap atnimi mina tong loklox avukat tin.

⁷ *La lenmila at ne Moroa i volo lakleklen at luvuttadi, mo lenmila naba xubak pe lorooro

* **4:1:** 1 Ts 2:19-20   * **4:3:** Sam 69:28; Lu 10:20; Li 20:12   * **4:4:**

Pl 3:1   * **4:5:** Ib 10:25,37; Je 5:8-9   * **4:6:** Mt 6:25-34; Kl 4:2

* **4:7:** Ais 26:3; Jo 14:27; Kl 3:15

axap atnimi xusu mina tu tuxuruxun keneng at ne Iesu Karisito.

8 *Ti lox axap levelinga rak, luvutnetak mi luvurinuk. Mina suxa umsu lodoxoma atnimi mi levempanga nunuan la nom i lox asusu leemi asu, levempanga mo i ruturun, loklok manmantan la loklok i dadat, la loklok ti balamu, la loklok ti lok ngangao at leventaba vetpes.

9 *Mina lok mo levempanga nia aga lox ase vam nimi min la miga lok ka box i rak, at levempapaase la at loklok la at lugugu bok tarak. La ne Moroa nom im taba dik mi lenmila naba nemen eburu minimi.

Pol Ga Tong Avukat Ti Laramtaba

10 Nia a lok momo aleng keneng at lorooro rak eburu mi Leeme Silok mumu mo laramtaba miga raba ia min. Gano loklok tooro atnimi ria ga xap ketla miga lok kaxat manga i. Aklen i do labalamu atnimi saparav ia goxo xap, ketla mi goxo lok epovo mene i, atla goxopmen tangas tinimi.

11 *Nenia a tong i na, kopmen do nia anak pakes ti tevempanga. Ketla nia a lok momo mun ti levempanga salai nia a ruuna i. Mo do i buaang kopla ixo buaang, i lox avukat mun.

12 At leventaba levenaleng agak pakes la at leventaba levenaleng aga ruuna epovo. A xasep eburu at na luxonaleng. Nenia axo doxoma solo i do a nemen at lavakpakes kopla a ruuna laxampanga solo. Keke i do a roxo xopla a an mais, ketla nia a lok momo mun at levenaleng axap.

---

* **4:8:** Ro 12:17   * **4:9:** Ro 16:20; 1 Ko 14:33; 1 Ts 5:23   * **4:11:**
1 Ti 6:6

13 *Nenia a epovo xusu ana lok levempanga axap mi lolos mun, ne Karisito im taba ia min.

14 Ketla i lox avukat do migas lok tooro ia ap mo levenaleng mumuat ga vot saparav ia.

15 *Nemi limixin boro Pilipai miklen avukar i dola nia aga on basinge lenep silok Masadonia ap mo levenaleng nia aga vavang avot mi Lagale Lavavang, la kopmen teventaba vetpes di goxo lok tooro ia, nemi xusuk migam taba ia.

16 Ap mo levenaleng nenia aga nemen pak-pakes to Tesalonia, la migas lox aanon leveloklok tooro ria, kopmen at teges aleng mun, ketla amisik migak lox i.

17 At lorooro rak nia axo doma solo ri ruuna ka leventamtaba, ketla a vara i do ana ven bok tuunun tinimi mavana ap mo luunun mo i ngangais nimi ro vana.

18 *Nia ara lok ka vam leventamtaba atnimi, no ne Epaprodaitas gap kiv i ria ude boro atnimi, la i volo mo levempanga agak pakes tin. Na leventamtaba i lok ngan leventamtaba somavak limixin di xotos i ri ne Moroa, la ni i sisiam kaka i la i sosoro rin.

19 Moroa rak naba raba nemi mi levempanga axap mik pakes tin, i epovo mi langsangan lappnovos keneng at ne Iesu Karisito.

20 Leemi asu amisik ti ne Moroa ne Temen dik la kopmen taxavaxap teren. I ruturun.

Lavapaase Momo

21 Nia a lox aanon lavapaase momo rinemi limixin axap mi nunu at ne Iesu Karisito. Luvutnetak

---

* **4:13:** 2 Ko 12:10; 2 Ti 4:17   * **4:15:** 2 Ko 11:9   * **4:18:** Pl 2:25;
Isi 20:41; Ep 5:2

mi luvurinuk, dik lok eburu minia de, di lox aanon bok lavapaase momo rinemi.

²²* Nedi axap limixin at ne Moroa nade, di lox aanon lavapaase momo rinemi. Nedi rinotno limixin gugu at loogu at ne Kaisar di lox aanon lavapaase momo rinimi. I ruturun.

²³ Letaba nabalamu at Leeme Silok ne Iesu Karisito na nemen keneng at lorooro atnemi.

---

* ^{4:22:} Pl 1:13

**Lenavolo Lovoang Kaala Maxat La Sam
The New Testament and Psalms in the Madak
Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen na Buk Song long tokples Madak
long Niugini**

copyright © 1995, 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Madak

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-08-24

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

746cf984-10cb-5215-870d-023c1da5c00d